

KURANDERA

HERNÁN HUARACHE MAMANI

HLEDÁNÍ PODSTATY ŽENSKÉ SÍLY

motto

duchovní román

motto

HERNÁN HUARACHE MAMANI

KURANDERA

HLEDÁNÍ PODSTATY
ŽENSKÉ SÍLY

Praha 2012

Přeložila Lucie Chvojková

Copyright © 2000 Hernan Huarache Mamani
Calle Ampatacocha N 109 Yanahuara, Arequipa, PERU.
info@hhmamani.com www.hhmamani.com
Translation © Lucie Chvojková, 2012

ISBN 978-80-7246-576-7

*Dokud bude v ženském srdci zářit světlo lásky, bude svět
v bezpečí. Pokud toto světlo zhasne, zachvátí svět nenávist
a lhostejnost a zahubí ho.*

Rose Mamaniové, mé matce, z jejichž úst jsem slýchal příběhy a legendy našeho národa a která mne naučila milovat všechny pozemské lidské bytosti. Tě, která zavřela oči před jasnou hvězdou, oznamující příchod nové éry světla pro lidstvo a konec temnoty.

Mamě Qoyllurichiy, andské kuranděře (přírodní léčitelka a šamanka v jedné osobě – pozn. překl.), která žila v komunitě Ipana; kuranděře, která vládla vodnímu živlu, a strážkyni svatých inkých učení, jež mne osvětila svou moudrostí.

Tomase Quespiové, kuranděře a porodní bábe, která žila ve vesničce K'aqsiri a dovolila mi navázat kontakt s dodnes existujícím tajným společenstvím žen ještě před třináctiletým obdobím teroru, který se v letech 1980 – 1993 snesl na Andy.

Matildě Casaové, jejíž bezmezná láska osvětila mé dětství a která mě naučila, že zvířata i rostliny umí mluvit.

Adrianě Huarachiové, mé duchovní matce, jejíž odosobněná láska osvětila můj život.

Všem indiánským ženám, které každý den bojují za zachování a obranu naší kultury.

Všem ženám světa, které bojují za lepší svět založený na míru, lásce a respektu.

POZNÁMKA AUTORA:

Dlouze jsem o povaze této knihy přemítal a mnohokrát jsem si položil otázku: Co mě opravňuje vyjadřovat se k této problematice? Nebylo by logičtější, aby takovou knihu napsala žena?

Do mysli se mi stále vracela slova mé učitelky Mama Qoyllur-chiy, která ráda opakovala, že matky promlouvají ke světu prostřednictvím svých synů a učitelky prostřednictvím svých žáků. A tak jsem se jako žák rozhodl předat to, co mě naučila o nejkrásnějších a nejzáhadnějších pozemských stvořeních: o ženách.

Poznal jsem tuto ženu v komunitě Ipana, kde jsou dodnes uchovávána a předávána andská učení a tradice. To ona mne naučila, že život je škola, ve které je třeba naučit se milovat a pomáhat bližnímu.

Z úst Mama Qoyllur-chiy jsem se dozvěděl, že v minulosti hrála andská žena velmi důležitou roli a aktivně se podílela na vytvoření nové společnosti: *Tawantinsuyo*. Byla to ideální společnost, která sdružovala čtyři regiony ve slavnou zlatou nebo stříbrnou říši Inků – pod těmito jmény je známa v západní historii. Vyprávěla mi o ženském vzdělávacím centru *Ajllawasi*, které existovalo před více než pěti sty lety. Tuto instituci založily ženy *Mamakuna*, které zde předávaly učení *Pachamamy* – učení, které umožňovalo pochopit a respektovat přírodu. Toto vědění vychovávalo Inky, kterým se říkalo *Děti Slunce*. Jejich úkolem bylo šíření duchovního světla po celých Andách. Tak tomu bylo až do příchodu Španělů.

Díky Mama Qoyllur-chiy jsem si uvědomil skutečný význam ženy a obrovské síly, jež je v ní ukrytá a se kterou by mohla řídit společnost. V současné době dochází ve světě k velkým změnám. V důsledku nezodpovědného používání vědy a technologií zažívá Země opravdovou ekologickou katastrofu. A nikdo nemůže lépe pochopit vážnost problému než žena, protože je to ona, kdo pracuje s živly země, vody, vzduchu a ohně.

Krok za krokem si stále více žen uvědomuje, že je naše planeta ohrožena velkým nebezpečím a instinktivně se snaží zmobilizovat svou sílu a energii, aby našly nějaké východisko. Pokaždé, když se podívám na nějakou ženu, pomyslím na to, co říká naše dávná tradice: „Klíč ke vstupu do šestého lidského cyklu, do nového tisíciletí, bude v rukou žen.“ A jako by jim bylo toto proroctví prozrazeno, mnohé z nich vědomě nebo nevědomě tento klíč hledají. Díky němu budou mít důležitou roli a vezmou zpět do svých rukou otěže lidstva, které jim byly kdysi odebrány.

Žena si ještě není vědoma toho, jakou roli v budoucnu sehraje, stejně jako si není vědoma nesmírných schopností, které má a na které už dávno zapomněla.

Rozhodl jsem se napsat tuto knihu, abych šířil vědění své učitelky a abych ukázal, jak vypadala andská iniciační cesta, po které se vydávaly moudré ženy našeho národa, aby strážily v tajnosti posvátné učení *Pachamamy*.

Zkušenosti mladé dívky Kantu může využít jakákoliv žena. Děj tohoto příběhu ukazuje, že žena je schopna znovu se ujmout role, kterou jí příroda předurčila. Na dlouhé cestě své přípravy nám hlavní hrdinka ukáže, že je možné nalézt v sobě silnou vůli, odvalu a energii potřebnou k tomu, aby dokázala změnit směr svého osobního příběhu tím, že v sobě promění bolest, osamělost a smutek v radost, přátelství a pocit naplnění. Ukáže nám také, že je třeba rozbít klec, vytvořenou některými muži ve snaze podrobit si ženu. Jen bez této klece může vzniknout rovnocenný vztah mezi mužem a ženou založený na spolupráci.

Osoby tohoto příběhu jsou skutečné, ale jejich jména i jména míst byla změněna, aby nedošlo k narušení jejich klidu a soukromí.

Snažil jsem se vyprávět tento příběh co nejvěrněji, i když jsem z něj vypustil některé jeho části, aby byl srozumitelný a čtivý.

HERNÁN HUARACHE MAMANI

1.

MÁŠ VELKOU MOC

Bouřka ustala, ale na vyprahlou a žíznivou půdu Coporaque se nepřestal snášet vytrvalý déšť. Temné mraky zcela pokrývaly nebe, jako by chtěly oznámit, že v této části Peru právě začalo období dešťů. Silný liják postupně zeslábl na jemný déšť. Malý, sotva sedmiletý chlapec jménem Tilico vyběhl do ulice hrát si v kalužích. Skákal bosýma nohama ve vodě a stříkal ji všude kolem. Náhle se zarazil a zůstal ohromeně stát: dům, který stál opodál, olizovaly plameny. Rozběhl se domů s křikem: „U sousedů hoří! Na střeše jsou plameny!“ V tu chvíli už ale byly výkřiky „Hoří!“ a „Oheň!“ slyšet všude kolem. O několik minut později začal vyžvánět na poplach i kostelní zvon.

Ženy i muži vyběhli na ulici s křikem: „U Quispů hoří!“ Někteří dorazili vyzbrojeni vědry, žebříky a motykami. Ze slámy na střeše zvlhlé deštěm šlehalo vysoko k nebi plameny. Lidé rozrazili vstupní branku, přeběhli malou zahrádku a na zemi u vchodových dveří hořícího domku spatřili Kantu. Ležela tam bezvládně

v promočených šatech. Skupinka čtyř lidí ji velmi opatrně zvedla ze země a přenesla na bezpečnější místo, zatímco se ostatní – mladí i starí – zoufale snažili uhasit oheň.

Dívka náhle jako by procitla ze sna. Bylo zřejmé, že neví, co se stalo. Otevřela oči. Překvapil ji dav lidí shromážděný kolem ní. Všichni ji udiveně pozorovali. Starý Tata Facundo zoufale plakal, zatímco jeho žena Mama Santusa si ji smutně prohlížela a soustředěně jí masírovala břicho a hrudník.

Kantu je znala. Všichni byli indiáni jako ona. Nosili pestrobarevné oblečení vyrobené z vlny ovcí a lam. Někteří z nich neměli žádnou pokrývku hlavy a z mokrých vlasů jim stékaly dešťové kapky. Jiní měli na hlavě mokrou čepici nebo *chullos*¹. Někdo měl na nohách typické andské sandály, vyřezané z pneumatik, ostatní byli bosí.

„Sláva! Sláva!“ vykřikoval Facundo, který přestal plakat a zasmušilý výraz jeho tváře vystřídal zářivý úsměv.

„Pospěšte si! Musíme jí sundat ty mokré šaty,“ křikla Mama Santusa a nepřestávala Kantu energicky masírovat. Kromě hrudi a břicha jí začala třít i paže. Pak osušila Kantu obličej, zvedla jí hlavu a položila si ji na paži.

„Ach milá holubičko! Mysleli jsme, že už jsi nás opustila navždycky,“ pronesl dojatě Tata Facundo, když si utíral slzy. „Vezměte suché deky a oblečení. Honem! Odneseme ji ke mně!“

Facundo byl obyčejný, prostý stařec, který se vždycky staral o dění kolem sebe. Měl rád bližního svého a svůj národ považoval za jednu velkou rodinu. Na světě neexistoval člověk, který by si na něj mohl stěžovat. Byl velmi citlivý a sdílel s ostatními jejich trápení, jako by byla jeho vlastní. Neuměl číst ani psát, ale dobře věděl, co je to otcovská láska. V jeho domě se vždycky našel kousek chleba, přístřeší a dobrá rada. I když Kantu nebyla jeho po-

¹ Špičatá čepice s díly, které zakrývají uši.

krewní příbuzná, měl ji moc rád a bral ji jako svou dceru. Rád jí říkal „holubičko“, bylo to něžné oslovení, které obyvatelé And často používají, když mají oslovit nějakou ženu. Připomíná lásku a něžnosti, které si mezi sebou holubi vyměňují.

Krátce nato dorazila i Mamma Josefa. Hubená, mlčenlivá, někdy trochu nedůtklivá žena. Vypadala zamyšleně, občas i trochu tajemně. Když šlo ale o pomoc druhým, byla vždycky ochotná a vstřícná. Přestože bydlela jen o pár domků dál, s Kantu se nikdy nedala do řeči. Jen na ni pokaždé hleděla a usmívala se. Ten den měla Josefa na sobě temně modrou sukni, šedou halenu se vzorem fuchsiové barvy a přes ramena měla přehozenou deku. V ruce nesla další deky na přikrytí dívky, ale jakmile ji spatřila, vykřikla: „Potřebuje suché oblečení. Krvácí! Honem! Musíme ji ihned ošetřit!“

Když nesli sousedé Kantu do Facundova domu, pozorovala celou cestu úplně mokrou zem, po které ještě stékaly drobné potůčky dešťové vody. Otočila hlavu směrem k jejich domu: ve slaměné střeše zčernalé ohněm zela velká trhlina, kterou bylo možné zahlédnout trámy a kulatinu. Několik mužů si ve velkém zmatku podávalo vědra s vodou a snažilo se získat kontrolu nad ohněm, jiní tloukli mokřými dekami do stále ještě doutnajících slámy. Starci, ženy i děti, všichni ve svých pestrobarevných oděvech stáli na ulici a pozorovali zoufalý boj s ohněm.

V tu chvíli si Kantu vzpomněla, co se před několika hodinami stalo... Hleděla na nebe opřena zády o vchodové dveře. Hrozivá černá mračna se rychle přibližovala. Vypadalo to, že odpoledne konečně smočí vyprahlou zemi první déšť. V dálce na obzoru byly mraky tak černé, že zcela zakryly hory pod sebou. Nebyly vidět ani jejich obrysy. Znenadání se zvedl prudký vítr a rozpo-
hyboval listy eukalyptu. Na dvorku se utvořil vzdušný vír, který jako obrovský vysavač nasával suché listí, papírky, kousky plasty i drobné smetí.

Kantu zůstala stát ve dveřích a sledovala, co se děje. Dlouhé vlasy jí v silném větru poletovaly kolem obličeje. Tělo jí chránila halena a dlouhé kalhoty. Zdálo se, že se mohutná černá mračna přibližují stále rychleji, když tu náhle vítr začal měnit směr. Nebe vmžiku potemnělo a zčernalo. Několik minut poté se začalo blýskat. Vypadalo to, jako by se nebe otevíralo, roztínané stále znovu bezpočtem zlatých nožů a mečů. Blížila se jedna z těch bouřek, které se často nevidí, s hromy, blesky a burácením, nesoucím se vzduchem jako kanonáda.

Kantu necítila žádný strach. Za tu dobu, co žila v této vesničce přimknuté k hoře, zažila několik velmi silných bouřek.

Byla zrovna uvnitř domu, když náhle z ničeho nic pocítila silný neklid. Hřmění se přibližovalo. Nějaký hlas kdesi uvnitř jako by křičel, aby utíkala ven. Na chvíli zaváhala, ale pak se rychle dala do běhu. V té chvíli zaslechla ohlušující ránu. Jejím tělem projela bolest, jako by se do něj zabodávaly tisíce jehel, a zároveň ucítila zápach spáleniny. A pak najednou neviděla vůbec nic. Zdálo se jí, že se propadá do bezedné hlubiny.

Když přišla Kantu znovu k vědomí, cítila bolest v každém kousku svého těla, z nosu a uší jí tekla krev. Starci ji položili na jednoduchou postel. Pak vyšli z místnosti, aby uklidnili ostatní sousedy. „Slečna Kantu byla zasažena bleskem, ale žije. Potřebuje ošetření a péči. Zůstane tady, dokud se nevrátí její rodiče.“

Elektrický výboj ji naštěstí nezasáhl v plné své síle. Téměř se jí podařilo mu uniknout. Kdyby ji zasáhl přímo, zcela jistě by ji zabil. I tak ji brutálně srazil k zemi, přestože už byla několik metrů od domu.

Kantu chtěla vstát, ale prudká bolest v ramenou a zádech ji přikovala zpět na lůžko. Hlava jí třesla. Měla pocit, že se jí každou chvíli rozskočí. Všechno se seběhlo tak rychle. Skoro tomu nemohla uvěřit. Nemohla se hýbat, její tělo úplně znecitlivělo. Mama Santusa a Mama Josefa ji svlékly a začaly jí oblékat suché

oblečení. Jakmile se ale látka dotkla kůže, po celém těle jí přejel mráz. Vnímání doteku nebylo stejné jako dřív. Jako by se kůže oddělila od těla. Cítila svírání na hrudníku, bránící jí v dýchání. Silná bolest jí projela podél celé páteře.

Pokusila se vstát, ale tělo ji neposlouchalo. Snažila se promluvit, ale její ústa nevydala ani hlásku. V očích se jí zračila bolest. Cítila se bezmocná, bezbranná a slabá. Zaplavil ji strach ze smrti a její vnitřní hlas křičel: „Jsem živá! Nechci umřít! Chci žít!“ Ta slova ale zněla pouze v její hlavě. Z očí jí po tváři stékaly slzy velké jako hrách.

Když Mama Santusa uviděla, že Kantu pláče, pohladila ji po hlavě a začala jí ožehlé vlasy ještě zvlhlé deštěm sušit dekou.

„Odpočívej. Snaž se moc nenamáhat. Blesk ti naštěstí nic neudělal. Uvidíš, že ti brzo bude zase dobře,“ řekla a opět jí začala masírovat hrud' – tentokrát vlažnou směsí léčivých bylin. Kantu se začalo dýchat mnohem lépe. Vzápětí se ale rozklepala. Čelist se jí tak roztřásla, až jí začaly cvakat zuby.

Přinesli jí bylinkový čaj, který připravila porodní bába Mama Jovita. Byla to stará prošedivělá žena s obličejem zcela zbrázděným vráskami. Světlo v jejích očích ale vypovídalo o velké vnitřní síle a silné nezakrotné duši. Ovládala tajemství bylin a přiběhla na pomoc hned, jak se dozvěděla, že je ve vesnici někdo zraněn. Stačilo, aby Kantu vypila několik doušků vlažné tekutiny a hned měla pocit, že se jí síly zase vrací. Pak ji přepadla únava. Víčka jí tak ztěžkla, že nedokázala udržet oči otevřené. Zavřela je a okamžitě usnula.

„Nechme ji odpočívat. Bude-li se za tři dny cítit lépe, bude to znamenat, že se uzdravuje. Jinak bychom museli zavolat nějakého kurandera². Ale možná si ji blesk vybral, aby se kurandera stala právě z ní...“, řekl jeden z přítomných starců.

² Osoba, která měla roli přírodního léčitele a šamana (pozn. překl.).

Podle staré pověry jsou ženy a muži zasažení bleskem předurčení k tomu, aby se z nich stali kuranderové. Toto přesvědčení souvisí s léčením za pomoci *Pachamamy*³, které používali léčitelé známí jako *Hampi kamayoq*⁴. I když je dnes toto léčení už jen velmi málo rozšířené, existují komunity, kde se stále ještě používá. Ve společnosti *Tawantinsuyo*⁵, kde byla zavedena dělba práce, se řešení zdravotních problémů svěřovalo těm nejschopnějším a nejzdatnějším jedincům. Proto byl lékař považován téměř za mudrce. A protože úkol, kterého se měl zhostit, nebyl vůbec jednoduchý, musel být silnou osobností a disponovat navíc zvláštními schopnostmi. Mezi jeho povinnosti nepatřilo jen léčení lidí. Bojoval i s neduhy a nemocemi, které sužovaly rostliny a zvířata. Proto byl *Hampi kamayoq* vždy obestřen tajemstvím a mocí. Své dovednosti jako představitost, úsudek, abstrakci a pozorovací schopnosti používal v mnohem větší míře než průměrní lidé. Patřil k uzavřené skupině jedinců, která byla součástí společenského jádra komunity.

Hampi kamayoqové se setkávali v uzavřených skupinách, kde jim byla předávána tajná zaklínadla a byli seznamováni s různými rituály a léčitelskými technikami. Procházeli velmi podrobnou teoretickou i praktickou přípravou a skoro vždy patřili k vrstvě kněží. Náročný proces zasvěcení začínal ve *Wamaqu*. Byli také podrobováni půstům, odříkání, zkouškám odolnosti, fyzickým i mentálním cvičením a v neposlední řadě se učili překonávat strach z neznáma. Jejich strava byla skoro výhradně vegetariánská a zahrnovala byliny, kořeny, ovoce, ale hlavně kukuřičná zrna. Nesměli jíst maso ani ryby a měli zákaz pít alkoholické nápoje.

³ Vesmírná Matka, Matka Příroda.

⁴ Kněz léčitel nebo kurandero.

⁵ Označuje území náležející k říši Inků, rozdělené do čtyř regionů s hlavním sídlem Cuzco.

Jejich učení bylo zdlouhavé, přísné a namáhavé. Cílem byla tělesná i mentální sebekontrola. Žili v malých skupinách na odlehklých místech pod vedením člověka zvaného *Amauta* – mudrce schopného objasnit všechny záhady lidské duše. Museli se také seznámit s historií svých předků, dávnými legendami a mýty i všemi svátky a slavnostmi, během nichž docházelo k předávání různých léčebných metod. Půst jim neměl činit žádné problémy. Účastnili se také obřadů, které se každoročně pořádaly k očistě těla. Budoucí léčitelé si museli osvojit mnoho znalostí, poznat léčebné schopnosti bylin, amuletů, masáží a dokonale pochopit neviditelný svět. Ti, kdo získávali tyto znalosti a přijímali staré tradice, byli nazýváni *Hampi kamayoa*.

Byli mezi nimi jedinci, kteří viděli do minulosti, přítomnosti i budoucnosti. Používali k tomu listy koky, obilná zrna nebo zvířecí vnitřnosti, především morčat nebo lam. Jiní zase dokázali navázat kontakt s přírodními silami a uměli komunikovat s blesky, sluncem i měsícem. Někteří mohli promlouvat s duchy svých předků, zatímco jiní měli schopnost komunikace s duchy *Apu-kana*⁶ – duchy ochraňujícími člověka.

Budoucí léčitelé byli vybíráni na základě určitých neobvyklých schopností, ale mohli také toto poslání zdědit po některém ze svých rodičů nebo blízkých příbuzných. Občas se však stalo, že budoucího léčitele označil svým zásahem blesk. Osoby, které byly vybrány tímto způsobem, zaučoval přímo kurandero a předával jim veškeré své znalosti.

Po první španělské invazi do Peru se zdálo, že byli všichni léčitelé tohoto typu vyhlazeni a jejich znalosti se tak nenávratně ztratily. Strážci tohoto dávného učení se však scházeli potají a tradice se tak i nadále důsledně předávala z otce na syna. Mezi širokými vrstvami obyvatelstva zůstala zachována jen povrchní

⁶ Strážní duchové, kteří žijí v nejvyšších horách.

znalost, kterou je možné definovat jako lidové léčitelství – jakýsi druh všeobecné přírodní farmakologie nazývané *Hampi Qhato*. Léčitelé, porodní báby a jasnovidci, na které se lidé obraceli, byli strážci části dávných učení a znalostí a mohli předepisovat léčivé byliny a jiné medikamenty. Dodnes v některých částech jižní Ameriky takoví medicinmani – strážci starých učení – žijí. V jižním Peru a v Bolívii jsou celkem známí *Yatiriové*⁷ a *Quamileové*⁸, strážci tajemství léčení pomocí bylin, kteří křižují oblast Sierry se svými mošnamy plnými amuletů, léčivých prostředků a bylin.

O lidech zasažených bleskem by se toho dalo napsat mnoho. Některé národy dodnes věří, že takový člověk je vyvolen, aby se stal kuranderem. A proto byli starci z Coporaque přesvědčeni, že byla k tomuto úkolu vybrána i Kantu. Zcela však opominuli skutečnost, že Kantu ničemu takovému nevěřila. Žila v dvousettisícovém městě Cuzco, vybaveném dvěma univerzitami, pětadvaceti středními a mnoha základními školami, mezinárodním letištem a tisíci autobusy, které nepřetržitě křižují ulice města.

Cuzco je třetí největší město Peru, napůl andské a napůl západní. V minulosti bylo hlavním městem říše *Tawantinsuyo*, dnes je důležitým jihoamerickým turistickým centrem a archeologickou metropolí. Jeho obyvatelstvo tvoří běloši, západní turisté, míšenci a domorodci. Kantu bydlela v domě, který postavili její rodiče v samém centru tohoto lidnatého města.

Byla to krásná indiánská dívka v plném rozpuku. Měla středně vysokou postavu a jemnou, hedvábnou pleť barvy mědi. V jemných rysech jejího obličeje vynikaly něžné a zároveň velmi živé oči a rudá, smyslná ústa. Svým dlouhým krkem připomínala půvabnou vikuňu, nejelegantnější zvíře celých And. Bujné poprsí, útlý pas, pevné boky a krásné nohy dohromady tvořily

⁷ Učenec, mudrc, žijící na břehu jezera Titikaka.

⁸ Bolivijský kurandero.

štíhlou a souměrnou postavu. Hotová indiánská Venuše, zrozená v andských horách.

Kantu byla srdečná, usměvavá dívka a snažila se vidět život vždycky z té lepší stránky. Byla inteligentní, citlivá a odmalička bylo zřejmé, že má silně vyvinutou intuici i vrozenou schopnost vcítit se do druhých lidí. Tyto schopnosti ale nijak vědomě nerozvíjela a raději se věnovala studiu. Svým rodičům dělala jen samou radost. Nemarnila čas bezcílým poflakováním a povrchní zábavou jako jiné dívky jejího věku. Večírků, které pořádali její vrstevníci, se účastnila jen výjimečně. Její rodiče si přáli, aby ona i její sourozenci vystudovali a získali solidní postavení, a tak se Kantu na svou budoucnost svědomitě připravovala.

Když se José Quispe se ženou vrátili domů, našli svůj dům ohořelý, a ještě k tomu zraněnou dceru, o kterou se starala sousedka Mama Santusa. Půjčili si auto a odvezli Kantu rychle do nemocnice v Cuzcu, aby měla tu nejlepší péči a byla co nejdříve zase v pořádku. O několik dní později byla z nemocnice propuštěna a vrátila se domů.

Po nehodě se jí začaly dít divné věci. Často mívala vize. Jako na velkém filmovém plátně se jí v mysli zjevovalo, co se stane jiným lidem. Postihlo ji také několik duševních i tělesných slabostí, které ji na několik měsíců upoutaly na lůžko. Snažila se je léčit prostřednictvím klasické medicíny, ale nepomáhalo to.

Matku její stav velmi znepokojoval a chtěla, aby ji prohlédnul kurandero Anselmo z jejich vesnice. Dívka pochybovala, že muž s tak chatrnými medicínskými znalostmi by jí mohl nějak pomoci. Kantu žila v Cuzcu odmalička. Chodila tu na základní školu a teď tady studuje pedagogickou fakultu. Navštěvuje také kurzy cizích jazyků a informatiky. Ze zdejšího života se vytratily i poslední zbytky dávné kultury a zcela je nahradil model západní civilizace. Nový životní styl, nový způsob myšlení, nová věda, nové náboženství, nový jazyk. Zcela nový způsob existence.

Kantu návštěvu kurandera stále odmítala a snažila se najít pomoc u mnoha lékařů. Ti ale na jejím těle neshledali nic divného. Podrobili ji celé řadě vyšetření včetně rozborů krve. Nakonec dospěli k názoru, že u ní propuklo psychické onemocnění a doporučili jí hospitalizaci v psychiatrické léčebně. Její matka ale stále věřila, že kurandero by jí mohl pomoci. Stále do dcery hučela, aby zašla za Anselmem, až Kantu konečně přikývla. Jednou odpoledne tedy vyrazily do vesnice a zamířily k chýši, kde muž žil. Byl to první kurandero, se kterým se Kantu měla ve svém životě setkat, protože podobným věcem nevěřila. Souhlasila jenom proto, aby jednou provždy umlčela neodbytnou matku. Byla z toho otrávená. Vůbec se jí ke kuranderovi nechtělo. Matka ji však neúnavně povzbuzovala: „Anselmo je dobrý. Uvidíš, bude se ti líbit.“

Měla tím na mysli, že je Anselmo skutečný kurandero, ne jako ti šarlatáni, kterých je všude plno. Kantu jí podrážděně odsekla: „Mami, přestaň! Já na tyhle věci nevěřím. Jak tě mohlo napadnout, že mě může vyléčit nějaký šarlatán. Doktoři řekli, že jsem psychicky nemocná. Potřebuju odpočívat, nemám pracovat a nemám se rozčilovat.“

Matka byla žena středního věku. I když měla podsaditou postavu, byla velmi mrštná. Obličej barvy mědi, protkaný vráskami, zvýrazňovaly dvě malé oči s živým pohledem. Dlouhé černé vlasy si splétala do mohutných copů, které jí sahaly až do pasu. Problémy celé rodiny se snažila vždycky řešit v klidu a s optimismem. Těšila se všeobecné důvěře. Lidé ji uznávali a měli ji rádi.

Prodávala v malém stánku s občerstvením. Ve městě nosila moderní „západní“ oblečení, ale doma v Coporaque se oblékala tradičním způsobem. Na hlavě čepici z hnědé vlny s barevnými štrápci přes uši a vlněný přehoz přes ramena. Sukně ladila barevně s botami, které nosila jak v prostředí komunity, tak ve městě, protože ji dobře chránily před horským chladem.

Kráčela pomalu a Kantu šla za ní. Aby prolomila mlčení, náhle se ke své dceři otočila a začala jí domlouvat: „Dceruško, dej na mě aspoň tentokrát. Nemáš co ztratit a návštěvu zaplatím já.“

„Ten muž nás jen připraví o peníze, nic jiného“, odsekla Kantu.

Matka si nešťastně posteskla: „Ach jo, Kantu. Ty jsi nenapravitelná! Když ti nepomohli doktoři, neznamená to, že ti nemůže pomoci někdo jiný. Třeba se to podaří Anselmovi. Poprosila jsem ho, aby se na tebe podíval, než půjde do práce. Měla bys vědět, že tyto léčitele neživí jejich zvláštní schopnosti, ale půda, kterou sami obdělávají. A jestli tam na nás teď čeká, tak jen proto, že mě zná a že si mě váží.“

Když dorazily ke kuranderově chýši, zaklepaly na dveře. Neozvala se žádná odpověď, a tak matka zavolala v kečuánštině: „*Hampusqayki?* (Je tu někdo?)“

Ze skromného vyšel asi šedesátiletý indián. Měl střední, lehce svalnatou postavu se širokým hrudníkem a pleť měděné barvy. Opálený obličej zvrásnělý sluncem a chladem lemova-ly prošedivělé vlasy. Pronikavé černé oči upřel nejdříve na matku a pak na dceru. Chvilí je obě zkoumal a pak se záhadně po-
usmál.

Kantu ho pozorně sledovala. Když se dal s matkou do řeči, výraz v jeho tváři se změnil a prozářil ji srdečný úsměv. Na nohou měl typické andské sandály a byl oblečený v pruhované košili a omšelých, vybledlých kalhotách, které byly kdysi šedé. Kantu si všimla, že je měl ohrnuté do půli lýtek. Jeho tvář budila důvěru. Těžko to mohl být podvodník. Měl široký nos, plná ústa a husté řasy. Oči měl lehce zarudlé, pravděpodobně věkem nebo vysokým tlakem.

„Pojďte dál,“ mávl rukou směrem dovnitř.

Kantu vešla s matkou v patách a ta hned spustila: „Done Anselmo... Jak jsem ti říkala... Chtěla jsem tě poprosit, abys vyléčil mou dceru. Má slabé nervy. Nesmí se namáhat. Něco ji znepoko-